

УДК 343.35:336.14:323.2

DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.22.2018.164738>

Тараненко Олена Петрівна

*здобувач Національної академії державного управління
при Президентіві України*

ORCID: 0000-0001-6313-3722

e-mail: 0675084411t@gmail.com

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Розкрито роль громадського контролю в запобіганні та виявленні корупції у сфері публічних закупівель, доведено наявність законодавчого підґрунтя та баз даних для виявлення, оцінки та усунення корупційних ризиків та фактів корупції в діяльності розпорядників публічних коштів, наведено приклади нормативних документів, які регламентують діяльність громадських рад, впровадження громадського контролю в публічних закупівлях, обов'язковість оприлюднення інформації про публічні фінанси, зазначені причини гальмування розвитку громадського контролю в Україні, зокрема в сфері публічних закупівель, та запропоновано шляхи активізації громадського контролю. Акцентовано на ролі держави при налагодженні ефективної взаємодії влади з інститутами громадянського суспільства, на прикладі двох міністерств доведено недовіру громадських рад як безпосередніх органів громадського контролю при центральних органах виконавчої влади.

Ключові слова: громадський контроль; громадянське суспільство; громадська рада; електронні державні реєстри; публічні фінанси; публічні закупівлі; корупція в публічних закупівлях.

Постановка проблеми. Досвід розвинутих країн показує, що однією з головних передумов виявлення корупційних правопорушень та ефективності антикорупційних заходів є активність громадян, зацікавлених у подоланні цього явища. Однак ефективної системи впливу на ситуацію у сфері запобігання й виявлення корупції з боку різних суспільних інститутів, зокрема неурядових організацій, до цього часу в Україні не створено.

Активне, впливове і розвинене громадянське суспільство є важливим елементом будь-якої демократичної держави та відіграє одну з ключових ролей у впровадженні нагальних суспільних змін, розробці і реалізації ефективної державної політики у різних сферах, вирішенні політичних, соціально-економічних та гуманітарних проблем [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблематики розвитку громадянського суспільства та, відповідно,

запровадження дієвого громадського контролю, зокрема в сфері публічних закупівель, займалися такі вчені: А. Михненко [2], Ю. Сурмін [3], Е. Невмержицький [4], М. Месюк [5] та інші. Вчені розглядають вплив громадянського суспільства на різні сфери діяльності держави, розкривають проблематику взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства, досліджують зарубіжний досвід діяльності громадянського суспільства та громадського контролю. На сьогодні актуальними є дослідження причин низької взаємодії органів влади з громадськістю в Україні, способів удосконалення державно-управлінських механізмів такої взаємодії.

Виокремлення невіршених раніше частин загальної проблеми. Щоб розкрити роль, можливості та вплив громадського контролю на соціально-економічні, політичні та інші процеси та перетворення в державі, зокрема публічні закупівлі, необхідно з'ясувати та усвідомити значення цього поняття.

Визначення терміна “громадський контроль” у законодавстві України на сучасному етапі відсутнє. Втім, влучним можна вважати таке тлумачення: громадський контроль – це один із видів соціального контролю, який здійснюється об'єднаннями громадян та самими громадянами [6]. При цьому, безперечним із практики розвинутих цивілізованих країн є те, що рівень громадського контролю є відображенням демократії в державі, індикатором впливу громадян на управління суспільством та державою.

Метою статті є розкриття ролі громадського контролю в боротьбі з корупцією, доведення необхідності створення належного нормативного підґрунтя для розвитку інститутів громадянського суспільства, звітування та відповідальності перед суспільством за виконання громадських обов'язків.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 9 Закону України “Про публічні закупівлі”, контроль громадянського суспільства у сфері публічних закупівель (громадський контроль) забезпечується через вільний доступ до всієї інформації щодо публічних закупівель, яка підлягає оприлюдненню відповідно до цього закону, до аналізу та моніторингу інформації, розміщеної в електронній системі закупівель, а також шляхом інформування через електронну систему закупівель або письмово органів, уповноважених на здійснення контролю, про виявлені порушення законодавства у сфері публічних закупівель та недоліки роботи електронної системи закупівель [7]. За цим законом замовники і учасники процедур закупівель та Уповноважений орган (Мінекономрозвитку) повинні сприяти залученню громадськості до здійснення контролю у сфері закупівель відповідно до Законів України “Про громадські об'єднання” [8], “Про звернення громадян” [9] і “Про інформацію” [10]. За цього, громадяни і громадські організації та їх спілки не мають права втручатися у процедуру закупівель.

Інформація, отримана від громадських об'єднань, про наявність ознак порушення (порушень) законодавства у сфері публічних закупівель, виявлених за результатами громадського контролю у сфері публічних закупівель, є однією з підстав для прийняття органами Державної аудиторської служби рішення про початок моніторингу закупівлі.

Протягом постмайданівського періоду в Україні запрацювала низка важливих антикорупційних електронних ресурсів, доступ до інформації з яких дає можливість безперешкодно відслідковувати як громадськістю, так і контролюючими та правоохоронними органами ефективність використання публічних коштів, своєчасно запобігати фактам корупції, вносити пропозиції щодо механізмів виявлення та усунення корупційних ризиків у сфері публічних закупівель тощо, зокрема:

- Єдиний веб-портал використання публічних коштів (портал “Є-дата”);

- Система електронних торгів Prozorro (платформа Prozorro);

- Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування.

Значним поштовхом у реформуванні публічності державних фінансів, створенні доступу до інформації про публічні кошти є прийняття Закону України “Про відкритість використання публічних коштів” № 183 від 11.02.2015 р. (далі – Закон № 183), метою якого є визначення умов та порядку забезпечення цілодобового електронного доступу до інформації про використання публічних коштів розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевих бюджетів, суб'єктами господарювання державної і комунальної власності, фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування [11].

Інформація, що оприлюднюється згідно із Законом № 183, готується розпорядниками та одержувачами коштів Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим і місцевих бюджетів, органами Пенсійного фонду, підприємствами, а також фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування та щокварталу подається ними для оприлюднення на Єдиному веб-порталі використання публічних коштів. Відповідальність за недостовірність і неповноту інформації, оприлюдненої згідно з цим законом, несуть керівники зазначених розпорядників інформації. Відомості, що оприлюднюються згідно з Законом № 183, повинні бути повними, правдивими, точними та реально відображати фактичні дані станом на відповідну дату або за відповідний період часу.

Портал “Є-дата” є єдиним офіційним державним інформаційним ресурсом у мережі Інтернет, на якому оприлюднюється інформація про використання публічних коштів. Доступ до інформації, оприлюдненої на порталі “Є-дата”, є вільним та безоплатним.

Інформація про використання публічних коштів, що підлягає оприлюдненню, надається за встановленими Міністерством фінансів

України формами та у разі використання коштів Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів має містити такі відомості:

- розпорядник (одержувач) бюджетних коштів (найменування, ідентифікаційний код юридичної особи, місцезнаходження, прізвище, ім'я та по батькові керівника);

- головний розпорядник бюджетних коштів (найменування, місцезнаходження, прізвище, ім'я та по батькові керівника);

- обсяги бюджетних призначень та/або бюджетних асигнувань на відповідний бюджетний період – всього та в розрізі бюджетних програм;

- обсяги проведених видатків бюджету та наданих кредитів із бюджету за звітний період – всього та в розрізі бюджетних програм (при цьому зазначаються також види та обсяги відповідних надходжень щодо коштів спеціального фонду бюджету);

- інформація про укладені за звітний період договори (предмет договору, виконавець (найменування, ідентифікаційний код юридичної особи, місцезнаходження), вартість договору, ціна за одиницю (за наявності), кількість закупленого товару, робіт та/або послуг, проведена процедура закупівлі або обґрунтування її відсутності з посиланням на закон, обсяг платежів за договором у звітному періоді, строк дії договору);

- інформація про стан виконання договорів, укладених у попередні звітні періоди, з усіма додатками, які є їх невід'ємною частиною (предмет договору, виконавець (найменування, ідентифікаційний код юридичної особи, місцезнаходження, прізвище, ім'я та по батькові керівника), вартість договору, ціна за одиницю (за наявності), процедура закупівлі або обґрунтування її відсутності з посиланням на закон, обсяг платежів за договором у звітному періоді, наявність або відсутність претензій і штрафних санкцій, що виникли внаслідок виконання договору, акти виконання договору (акти наданих послуг, приймання-передачі, виконаних робіт) (за наявності);

- кількість службових відряджень, зокрема із зазначенням кількості закордонних відряджень, загальний обсяг витрат на службові відрядження, зокрема із зазначенням обсягу витрат на закордонні відрядження.

Інформація оприлюднюється щоквартально, не пізніше як за 35 днів після закінчення звітного кварталу, та зберігається в режимі вільного доступу протягом трьох років із дня оприлюднення.

Зважаючи на сутність занесеної до порталу “Є-дата” детальної інформації про витрачені публічні кошти, вже зараз можна зауважити про вагомість для суспільства порталу “Є-дата”, який дає змогу цілодобового безоплатного доступу до фінансових потоків та відповідного аналізу даних (інформації).

Однак, незважаючи на трьохрічне існування порталу “Є-дата” (Закон № 183 набрав чинності з вересня 2015 р.), наповнення його детальною

інформацією про витрачені кошти, ні з боку громадськості, ні з боку контролюючих та правоохоронних органів, поки що відсутня адекватна оцінка його (порталу “Є-дата”) роботи.

Тобто, законодавчо закріплені норми щодо електронізації інформації про публічні закупівлі, автоматичного визначення ризик-індикаторів у закупівлях, оприлюднення інформації про використання публічних фінансів, декларацій про доходи посадових осіб, доступу до інформації з державних реєстрів тощо створили належне правове підґрунтя для формування ефективних механізмів боротьби та запобігання корупції у сфері публічних закупівель. Однак, з боку громадськості та державних контролюючих і правоохоронних органів, зазначені електронні бази даних належним чином не аналізуються та не використовуються. Наступним кроком має стати мотивація для громадськості вчитися аналізувати оприлюднену інформацію та грамотно нею розпоряджатися, а для контрольно-наглядових та правоохоронних державних органів – обов’язок своєчасно оцінювати оприлюднену інформацію та робити відповідні висновки з метою виявлення чи упередження зловживань та правопорушень.

Потребує оцінки, зміни підходів до функціонування і робота громадських рад. Основним документом, який на сьогодні легалізує безпосередній зв’язок органів виконавчої влади з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, є Типове положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України “Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики” № 996 від 03.11.2010 р. (далі – Положення про громадську раду) [12].

Це положення визначає основні вимоги до організації і проведення органами виконавчої влади консультацій з громадськістю, які проводяться з метою залучення громадян до участі в управлінні державними справами, надання можливості для їх вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади, а також забезпечення гласності, відкритості та прозорості діяльності зазначених органів. Проведення консультацій з громадськістю має сприяти налагодженню системного діалогу органів виконавчої влади з громадськістю, підвищенню якості підготовки рішень з важливих питань державного і суспільного життя з урахуванням громадської думки, створенню умов для участі громадян у розробленні проектів таких рішень.

Проаналізувавши результати діяльності громадських рад при МОЗ та Мінекономрозвитку, а саме інформацію, яка оприлюднюється на офіційних сайтах цих міністерств, можна дійти висновку про неефективність дієвості цих рад при зазначених міністерствах. Нерегулярно оприлюднені протоколи

засідань, зокрема в частині публічних закупівель, не говорячи про звіти про роботу, свідчать про формальне існування таких інституцій. За результатами засідань цих рад при зазначених міністерствах не було зроблено жодного раціонального кроку в напрямку удосконалення процедур публічних закупівель, не розглянуто жодної правки до антикорупційного законодавства, законодавства з питань публічних закупівель, не внесено жодної пропозиції від громадськості чи державного органу щодо удосконалення такого законодавства, зокрема в частині виявлення чи упередження корупційних ризиків у сфері публічних закупівель.

З метою розширення законних прав інститутів громадянського суспільства до доступу до публічних фінансів, безперешкодної присутності на засіданнях комісій, комітетів, робочих груп тощо, метою яких є формування, використання чи розподіл державних ресурсів, Положення про громадську раду пропонується доповнити підпунктом 6 такого змісту: “Мати право безперешкодної присутності (без права голосу) у кількості не більше двох представників від громадського об’єднання на засіданнях комісій, комітетів, робочих груп тощо, метою яких є формування, використання чи розподіл публічних ресурсів, з можливістю фото-, відео- чи аудіофіксації ходу засідання”.

У Законі України “Про публічні закупівлі” пункт 1 ст. 9 доцільно викласти у такій редакції: “Громадський контроль забезпечується через вільний доступ до всієї інформації щодо публічних коштів, яка підлягає оприлюдненню відповідно до законодавства, до аналізу та моніторингу інформації, розміщеної в електронній системі закупівель, а також шляхом інформування через електронну систему закупівель або письмово органів, уповноважених на здійснення контролю, про виявлені порушення законодавства у сфері публічних закупівель та недоліки роботи електронної системи закупівель. На засіданні тендерного комітету (без права голосу), крім випадків, коли закупівля є таємною, можуть бути присутніми представники громадських об’єднань у кількості, погодженій із замовником, але не більше двох представників від громадського об’єднання з можливістю фото-, відео- чи аудіофіксації ходу засідання”.

Тому, на сьогодні, першочерговим питанням реалізації державної антикорупційної політики має стати формування у свідомості громадян осудного ставлення до корупції, зловживань у сфері публічних закупівель, незаконного збагачення за рахунок публічних ресурсів.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Громадський контроль за допомогою відкритих даних збільшує ймовірність викриття змов, шахрайства, неефективності чи розтрачання бюджетних коштів. Хоча не можна очікувати, що відкриття даних саме по собі знищить корупцію, проте існує стійкий зв’язок між відкритістю інформації та сприйняттям корупції серед населення. Зокрема, країни, які знаходяться в топ-20 індексу

веб-розвитку або індексу відкритих даних, мають найнижчий рівень корупції (топ-17 країн за індексом сприйняття корупції).

Про рівень демократичних перетворень та стан розвитку громадянського суспільства можна робити висновки на основі аналізу процесів взаємодії останнього з органами державної влади. Готовність органів державної влади забезпечити системну та результативну взаємодію із громадськістю формується в Україні повільно. Вочевидь, на рівні різних органів державної влади, їх посадових осіб, через суб'єктивний фактор, варіюється діапазон залучення громадськості до формування державної політики, а отже, готовність до результативного діалогу з громадськістю. Більшість застережень громадськості пов'язана з тим, що посадові особи органів державної влади не налаштовані саме на рівноправний діалог із громадськістю. Співпраці фактично відводяться лише окремі “декоративні” питання.

З огляду на зазначене вище, а також як результат аналізу вітчизняних та зарубіжних науково-практичних джерел, можна дійти висновку, що через недостатню активність, свідомість, відсутність мотивованості громадянського суспільства, не зважаючи на відкриті доступи до джерел інформації, можливість впливу на соціально-економічні та політичні процеси в державі, в Україні ще не створено послідовного, потужного та незалежного осередка адекватної взаємодії, а в окремих випадках – боротьби за демократію, свободу слова та права людей.

Тільки створивши сприятливі умови для розвитку інститутів громадянського суспільства, встановивши дієві запобіжники можливим зловживанням представниками громадських формувань, та налагодивши взаємодію органів влади і громадськості, можна досягти бажаної мети: побудувати свідоме, активне та сучасне громадянське суспільство, яке, своєю чергою, забезпечить реалізацію однієї з ключових функцій демократичної держави – громадський контроль за соціально-економічними процесами, зокрема за публічними закупівлями.

Список використаної літератури

1. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні : Указ Президента України № 68/2016 від 26.02.2016 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/68/2016/para25#n25> (дата звернення: 14.12.2018).

2. Громадянське суспільство в Україні: становлення та розвиток : навч. посіб. / Михненко А. М. [та ін.]. Київ : УкрСІЧ, 2015. 347 с.

3. Громадянське суспільство: проблеми і напрями інституційного розвитку : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2008. 56 с.

4. Невмержицький С. В. Корупція в Україні: проблеми посилення протидії // Юридичний журнал “Право України”. 2014. № 1. С. 22.

5. Месюк М. П. Механізми регулювання взаємодії інститутів влади і громадянського суспільства: організаційно-правовий аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к. держ. упр. : 25.00.02 / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ, 2014. 20 с.

6. Державне управління : навч. посіб. / Мельник А. Ф., Смоленський О. Ю., Васіна А. Ю., Гордієнко Л. Ю. Київ : Знання-Прес, 2003. С. 22.

7. Про публічні закупівлі : Закон України № 922-VIII від 25.12.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (дата звернення: 14.12.2018).

8. Про громадські об'єднання : Закон України № 4572-VI від 22.03.2012 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17> (дата звернення: 14.12.2018).

9. Про звернення громадян : Закон України № 393/96-ВР від 02.10.1996 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр> (дата звернення: 14.12.2018).

10. Про інформацію : Закон України № 2657-XII від 02.10.1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 14.12.2018).

11. Про відкритість використання публічних коштів : Закон України № 183-VIII від 11.02.2015 р. URL : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183-viii> (дата звернення: 14.12.2018).

12. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України № 996 від 03.11.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-п> (дата звернення: 14.12.2018).

Статтю подано: 05.10.2018

Статтю схвалено: 18.11.2018

Taranenko Olena Petrivna

Postgraduate Student of the Department Chair of State Policy and Social Development, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0001-6313-3722

e-mail: 0675084411t@gmail.com

PUBLIC CONTROL AS AN EFFECTIVE MECHANISM FOR PREVENTION OF CORRUPTION IN PUBLIC PROCUREMENT

Problem setting. One of the main prerequisites for the detection of corruption offenses and the effectiveness of anti-corruption measures is active citizens who are interested in overcoming this phenomenon. An active, influential and developed civil society is an important element of any democratic state. Such civil society plays a key role in implementation of urgent social changes,

development and realization of effective public policies in various spheres, solving political, socio-economic and humanitarian problems.

Recent research and publications analysis. A. Mykhnenko, Yu. Surmin, E. Nevmerzhytskyi, M. Mesiuk and other scientists investigated the issues of civil society development and, accordingly, the introduction of effective public control, including in the public procurement sphere. Scientists consider the influence of civil society on various spheres of state activity, reveal the problems of interaction between government authorities and civil society institutions as well as study the foreign experience of civil society activities and public control. The study of the reasons for the low interaction of government authorities with the public in our country and ways of improving the state-management mechanisms of such interaction are urgent.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. In order to reveal the role, possibilities and influence of public control on socio-economic, political and other processes and transformations in the state, including public procurement, it is necessary to clarify and realize the meaning of this concept.

The purpose of the research paper is to reveal the role of public control in the fight against corruption, to prove the necessity of creating the proper normative basis for the development of civil society institutions, reporting and accountability to the society for the fulfillment of public duties.

Paper main body. It was established that the definition of the term “public control” in the Ukrainian legislation is currently absent. However, the following interpretation can be considered as accurate: public control is one of the types of social control exercised by associations of citizens as well as by citizens themselves. At the same time, it is indisputable from the practice of developed civilized countries that the level of public control is a reflection of democracy in the state, an indicator of the influence of citizens on the management of society and state.

The role of public control in preventing and detecting of corruption in the public procurement sphere was disclosed as well as the existence of legislative bases and databases in order to identify, assess and eliminate corruption risks and corruption cases in the activities of public funds managers was proved. Examples of normative documents regulating the activities of public councils, introduction of public control in public procurement, mandatory publication of information on public finances and the reasons for the inhibition of the development of public control in Ukraine, in particular in the public procurement sphere, were provided.

It was proved that the work of the public councils needs the assessment and changing of the approaches to the functioning. In order to extend the legitimate rights of civil society institutions to access to public finances, unimpeded attendance at commissions, committees, working groups, etc., it is proposed to supplement the Provision on the Public Council with the following paragraph 6: “Have the right to unimpeded presence (without the right to vote) in the amount not more than two representatives from a public association at meetings of

commissions, committees, working groups, etc., whose purpose is the formation, use or distribution of public resources, with the possibility of photo, video or audio fixation of the meeting”. The attention is focused on the role of the state in establishing effective cooperation between government authorities and civil society institutes; on the example of the two ministries the ineffectiveness of public councils as direct bodies of public control at the central executive authorities is proved.

Conclusions of the research and prospects for further studies. A consistent, powerful and independent cell of adequate interaction, and in some cases, the struggle for democracy, freedom of speech and human rights has not yet been created in Ukraine due to insufficient activity, consciousness, lack of motivation of civil society and despite open access to information sources, the opportunity to influence on socio-economic and political processes in the state. Only by creating favorable conditions for the development of civil society institutions, by establishing effective safeguards for possible abuse by representatives of public entities and by establishing the interaction between government authorities and the public, it is possible to achieve the desired goal: to build a conscious, active and modern civil society, which will ensure the implementation of one of the key functions of a democratic state – public control over socioeconomic processes, including public procurements.

Key words: public control; civil society; public council; electronic state registries; public finance; public procurement; corruption in public procurement.

References

1. Pro Spriannia Rozvytku Hromadianskoho Suspilstva v Ukraini. № 68/2016. (2016) [in Ukrainian].
2. Mykhnenko, A. M., Kravchenko, S. O. & Panteleichuk, I. V. (2015). *Hromadianske suspilstvo v Ukraini: stanovlennia ta rozvytok*. Kyiv: UkrSICH. 347 p. [in Ukrainian].
3. Surmin, Yu. P. (Ed.). (2008). *Hromadianske suspilstvo: problemy i napriamy instytutsiinoho rozvytku*. Kyiv: National Academy for Public Administration under the President of Ukraine. 56 p. [in Ukrainian].
4. Nevmerzhytskyi, Ye. V. (2014). Koruptsiia v Ukraini: problemy posylennia protydii. *Law Journal “Law of Ukraine”*, Issue 1, pp. 22 [in Ukrainian].
5. Mesiuk, M. P. (2014). *Mekhanizmy rehuliuвання vzaïmodii instytutiv vlady i hromadianskoho suspilstva: orhanizatsiino-pravovyi aspekt*. (Extended abstract of candidate’s thesis). National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv [in Ukrainian].
6. Melnyk, A. F., Smolenskyi, O. Yu., Vasina, A. Yu. & Hordiienko, L. Yu. (2003). *Derzhavne upravlinnia*. Kyiv: Znannia-Pres. pp. 22.
7. Pro publichni zakupivli. № 922-VIII. (2015) [in Ukrainian].
8. Pro hromadski obiednannia. № 4572-VI. (2012) [in Ukrainian].

9. Pro zvernennia hromadian. № 393/96-VR. (1996) [in Ukrainian].
10. Pro informatsiiu. № 2657-XII. (1992) [in Ukrainian].
11. Pro vidkrytist vykorystannia publichnykh koshtiv. № 183-VIII. (2015) [in Ukrainian].
12. Pro zabezpechennia uchasti hromadskosti u formuvanni ta realizatsii derzhavnoi polityky. № 996. (2010) [in Ukrainian].

Paper submitted: 05.10.2018

Paper accepted: 18.11.2018

Цитування: Тараненко О. П. Громадський контроль як ефективний механізм запобігання корупції у сфері публічних закупівель // Демократичне врядування : наук. вісн. Вип. 22 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. URL : www.dv.lvivacademy.com.

Citation: Taranenko, O. P. (2018). Public control as an effective mechanism for prevention of corruption in public procurement. *Democratic governance*, Issue 22. URL : www.dv.lvivacademy.com.